

ИНТЕРНЕТОТ И НАСТАВАТА ПО ЈАЗИК

Марина СПАСОВСКА¹

¹Македонски јазик и книжевност/ Филолошки факултет, , Универзитет во Тетово
e-mail marina.spasovska@unite.edu.mk

Апстракт

Во денешно време, употребата на ИКТ во образовниот систем е од особено значење. На тој начин, традиционалната настава се заменува со современа, а тоа значи дека покрај таблата, како основно нагледно средство, се употребуваат низа други помагала кои ја олеснуваат наставата и ја прават покреативна и поинтересна. Секако дека современото образование е незамисливо без компјутер и без интернет. Со помош на интернетот можат ефикасно да се усвојуваат нови, актуелни и оперативни знаења, а се придонесува и кон осовременување и подигање на квалитетот на наставата. Квалитетен наставник е оној наставник кој вешто управува со темпото на учење и поучување на учениците, оној кој умее да ја направи наставата интересна, кој активно ги вклучува учениците во процесот на учење, ги мотивира да одговорат на очекувањата кои им ги поставил и развива интерес кон предметот што го предава. Тој наставник умее со рационално и правилно користење на ИКТ да ја направи наставата посодржајна, посовремена, покреативна и поинтересна.

Клучни зборови: интернет, наставник, јазик, образовен систем, квалитетна настава

Abstract

Nowadays, the use of ICT in the education system is of particular importance. In this way, traditional teaching is replaced with modern teaching, which means that besides the school board as a primary teaching tool, a number of other aids are used to make teaching easier and more creative and interesting. Of course, modern education is unthinkable without a computer and no internet. With the help of the Internet, new, current and operational knowledge can be effectively adopted, and it also contributes to modernizing and enhancing the quality of teaching. A quality teacher is one who skillfully manages the pace of student learning and teaching, one who is able to make teaching interesting, which actively involves students in the learning process, motivates them to respond to the expectations they set and develops interest in the subject he teaches. That teacher can rationally use ICT to make teaching more meaningful, contemporary, more creative and more interesting. That is why in our paper we decided to show how using online tools can make language learning more interesting and better.

Keywords: internet, teacher, language, education system, quality teaching.

Во денешно време, употребата на ИКТ во образовниот систем е од особено значење. На тој начин, традиционалната настава се заменува со современа, а тоа значи дека покрај таблата, како основно нагледно средство, се употребуваат низа други помагала кои ја олеснуваат наставата и ја прават покреативна и поинтересна. Секако дека современото образование е незамисливо без компјутер и без интернет. Интернетот претставува неограничен ресурс на информации. Со негова помош можат ефикасно да се усвојуваат нови, актуелни и оперативни знаења, а се придонесува и кон осовременување и подигање на квалитетот на наставата. Квалитетен наставник е оној наставник кој вешто управува со темпото на учење и поучување на учениците, оној кој умее да ја направи наставата интересна, кој активно ги вклучува учениците во процесот на учење, ги мотивира да одговорат на очекувањата кои им ги поставил и развива интерес кон предметот што го предава. Тој наставник умее со

рационално и правилно користење на ИКТ да ја направи наставата посодржајна, посовремена, покреативна и поинтересна.

Токму затоа во нашиот труд решивме да посочиме како со помош на интернет-алатките може поинтересно и поквалитетно да се изведе еден наставен час по мајчин јазик.

Основната цел на секој наставник е да ги научи своите ученици. Покрај својата професионалност и обученост, тој треба да биде способен, подготвен и секогаш во чекор со времето. Во чекор со сето она што го носи совремието. Во денешно време, во ерата на интернетот и на сите придобивки што тој ги нуди, пожелно е да се организира и да се примени современ тип настава. Овој тип настава подразбира примена на интернет-алатки коишто наставниот час го прават попривлечен, поинтересен за учениците, кои веќе не се само пасивни слушатели, туку активни учесници. На тој начин тие полесно се мотивираат, се интензивира нивната љубопитност, се поттикнуваат на самостојно истражување и на критичко мислење. На ваквите наставни часови треба да им биде интересно не само на учениците туку и на наставниците, бидејќи се ангажираат сите и се прави пријатна работна атмосфера, којашто и на двете страни им овозможува да уживаат во работата, односно своите задолженија да ги извршуваат со задоволство. Ако наставникот е креативен, ако покажува ентузијазам и ако постојано ги поттикнува учениците да поставуваат прашања, критички да размислуваат, да ја поврзуваат теоријата со практиката, односно, сознателно и активно да ги усвојуваат знаењата, тогаш учениците ќе бидат поуспешни, покреативни и творечки поактивни. Квалитетната настава овозможува поголема трајност на стекнатите знаења.

Некогаш дури и најдобрите книги, најинтересните тематски единици не можат да им го задржат вниманието на учениците, ако тие не се доволно мотивирани. Токму затоа наставникот треба да користи илустративно-демонстративни методи, односно визуелни, аудитивни и аудио-визуелни средства (цртежи, шеми, табели, скици, CD, DVD и др.). Покрај тоа, амбициозниот наставник треба секојдневно да истражува и да ги користи оние интернет-алатки со чијашто употреба ќе постигне најдобри образовни ефекти. Пребарувајќи ги интернет-страниците коишто нудат корисни интернет-алатки за наставници и за ученици, наидовме на широк дијапазон. Последните неколку години особено се актуелни т.н. веб 2.0 алатки кои се бесплатни и лесно достапни. Тие се користат како дополнување на класичната настава и со нив можат да се подготват презентации (CuePrompter, EdCanvas, Glogster, Prezi, Slidrocket, Slideshare), квизови, аудио-визуелни анимации, да се изготват брошури, флаери, училишни весници и сл. Со помош на овие алатки наставникот може и да ги следи активностите на учениците, бидејќи тие, освен тоа што можат да ги користат материјалите кои ги поставува нивниот наставник, можат и сами да поставуваат свои задачи, можат да комуницираат меѓу себе, да учат едни од други, да учествуваат во заеднички проекти и сл. Наставникот треба добро да ги истражи овие алатки и да се определи за онаа којашто најмногу ќе одговара на соодветната наставна единица. Истите може да ги користи на часовите на коишто се изучуваат нови наставни содржини, но и на часовите за повторување и утврдување на изучениот материјал. Покрај

интернет-алатките, наставникот може да користи и помошни нагледни средства (цртежи, скици, шеми, предмети за илустрација и сл.).

Секој наставник треба да има поставено јасно дефинирани цели, кон коишто ќе се стремат учениците и ќе знаат што се очекува од нив за време на часот. Сепак, ним им е потребна помош, односно насоки по кои ќе ги води наставникот за да им помогне да дојдат до целта и да се стекнат со соодветни компетенции. Давањето добри насоки, исто така е уметност. Насоките треба да бидат кратки, едноставни и логични.

Како илустрација на ова што го зборуваме, ќе посочиме на кој начин би можел да се одржи еден час по предметот Македонски јазик за наставната единица: Описни придавки, во 4 одделение од деветгодишното основно образование:

Пред да премине на обработка на новата наставна единица, наставникот треба да ги потсети учениците на претходното градиво, а тоа се именките, со цел да направи надоврзување. Потоа, со помош на пауерпоинт-презентација, се обидува да им ја доближи новата наставна единица на учениците.

На првиот слајд од презентацијата има две слики. На едната слика има девојче, а на другата лав. Наставникот бара од учениците да ги опишат девојчето и лавот, поставувајќи им прашања во врска со нивниот изглед. На тој начин, наставникот ги поттикнува на размислување и самостојно откривање на описните придавки. Одговорите на учениците се забележуваат на таблата, а потоа се преминува кон дефинирање на придавките (наставникот ја изведува дефиницијата заедно со учениците) и ја запишува на таблата.

Описни придавки

Каква коса има девојчето?

Каква му е коцгалата?

Колкаво животно е лавот?

Каква боја му е телото?

Какво му е здолништето?

Какви му се чевлите?

Каква му е гривата?

Какви му се очите?

Понатаму, применувајќи ја техниката грозд, наставникот ги претставува описните придавки во македонскиот јазик и нивните карактеристики (на пример, дека тие секогаш стојат пред именките, ги опишуваат и се совпаѓаат со нив по род и број). Исто така, посочува и неколку примери во кои се подвлечени описните придавки. Врз основа на

примерите на слајдот, наставникот бара од учениците да состават по една реченица со описна придавка и да ги запишат на таблата.

Откако учениците ќе ја усвојат новата наставна содржина, наставникот, со цел да ги провери стекнатите знаења, ги дели учениците на групи и им дава наставни ливчиња на кои имаат одредени задачи³⁷:

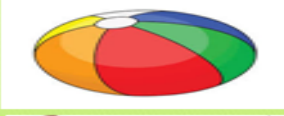

Вектор Сток™

- Дали е зајачето е големо или мало животно?
- Каква е по боја?
- Какво е по изглед?
- Дали коњот е големо или мало животно?
- Дали коњот е вредно или мрзеливо животно? >>>

³⁷ Всушност, наставните ливчиња се дел од презентацијата којашто ја следат учениците, но наставникот на овој начин ги олеснува задачите и ги прави поинтересни, покреативни.

Првата задача е да разгледаат две слики, а потоа да одговорат. Втората задача е да напишат по неколку описни придавки за одредени именки. За да им ја олесни задачата, наставникот им дава по една слика за секоја именка.

► **Напишете по неколку описни придавки за секоја именка:**

	наставничка _____
	цвет _____
	топка _____
	маче _____

Следната задача што има ја дава наставникот на учениците е да ги препознаат и да ги подвлечат описните придавки во дадени реченици.

► **Подвлечете ги описните придавки во следниве реченици:**

1. Малото девојче го испи топлото млеко.
2. Маја направи убава торта.
3. Насекаде се слушаше прекрасната песна на веселите птици.
4. Ноќта беше тивка, мирна, преубава.
5. Дечињата трчаа по меката трева и беа весели.

На крајот на часот наставникот ги проверува изготвените задачи и врз основа на тоа има сознанија колку и дали учениците ја совладале новата наставна единица. Секако дека треба да ги пофали оние ученици коишто најбргу и најточно ги решиле задачите. Пофалбата и охрабрувањето влијаат врз ефикасно градење на самодовербата кај учениците, бидејќи на

тој начин се создава позитивна атмосфера во училницата и тогаш тие се убедени дека се на вистинскиот пат и дека можат да сработат и потешки задачи.

Од сето ова што го посочивме, можеме да резимираме дека примената на интернетот во наставата по јазик има големо значење, особено за учениците, бидејќи на тој начин тие полесно учат, меморираат, се забавуваат, учествуваат во креирањето и реализирањето на часот, а расте и нивната самодоверба. Секако дека интегрирањето на новата технологија во наставата не е едноставно и лесно и дека за тоа се неопходни соодветни услови, но за добриот наставник не треба да постојат пречки. Тој има клучна улога во мотивирањето на учениците, односно во нивното стимулирање за постигнување одредени резултати. Само оној наставник кој постојано се усовршува, кој ги следи новите текови во наставниот процес, кој употребува нови и корисни дидактички методи, техники за учење и интернет-алатки, кој ги сака своите ученици и се грижи за нив е успешен наставник. Сето ова што го кажавме ќе го поткрепиме со мудрата изрека на големиот Алберт Ајнштајн, која гласи „врвна уметност на наставникот е кога ќе ја разбуди радоста во креативното изразување и знаење“

Користена литература:

- [1]. Bonwell, Ch. C. Active learning: Creating Excitement in the Classroom, Active learning workshops, www.ydae.purdue.edu (преземено на 7.3.2018 г.).
- [2]. 2016. Основни професионални компетенции и стандарди за наставници, Македонски центар за граѓанско образование, Скопје.
- [3]. Паноска, Р. 1994. Методика на наставата по македонски јазик, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
- [4]. Севдинска, Љ., Настоска, В. 2009. Македонски јазик за IV одделение од деветогодишното основно образование, МОН, Скопје.
- [5]. 2014. Примена информационо-комуникационих технологија у настави, Завод за унапреѓивање образовања и васпитања, Београд.
- [6]. Lalić-Vučetić, Nataša Z. 2015. Postupci nastavnika u razvijanju motivacije učenika za učenje, (doktorska disertacija), Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.
- [7]. Škutor, M. 2016. Uloge nastavnika u kreiranju socio-emocionalnih aspekata nastave, Учење и настава, KLETT, Друштво за развој образовања, бр. 4, 703-716, Београд.